

poogden de Russen onmiddellijk bruggehoofden op de westelijke oever van de Oder te vormen die in een latere fase uitgangspunten zouden worden voor een offensief ter omsingeling van Berlijn. Die bedoeling was duidelijk – overal waar de Russen de Oder overschreden (er kwam een groot bruggehoofd bij Ohlau, er kwamen kleinere bij Küstrin, Breslau en Ratibor), werden hevige gevechten geleverd. Begin februari, een week of drie na de inzet van hun offensief, kwamen de Russen niet meer verder – het kostte hun al grote moeite, hun voorhoeden te bevoorraden; daarbij was een nadeel dat de Duitse spoorwegen veel rollend materieel uit de door de Russen veroverde gebieden tijdig hadden weggekregen en de Russen hun eigen locomotieven en treinwagons niet konden gebruiken vanwege hun grotere asbreedte. Met dat al hadden zij in de richting van Berlijn over een afstand van bijna vijfhonderd kilometer een enorme sprong voorwaarts gemaakt.

Minder succes hadden zij in de richting van Koningsbergen en Dantzig. Ook aan dit gedeelte van het front waren de Russen numeriek (met driemaal zoveel infanterie) en materieel (met viermaal zoveel geschut, vijfmaal zoveel tanks en bijna zesmaal zoveel vliegtuigen) verre in de meerderheid, maar anders dan in het *Generalgouvernement* werd nu op Duits grondgebied gevochten dat door de *Wehrmacht* met grote hardnekkigheid werd verdedigd. Het Rode Leger dat hier op 13 januari tot de aanval was overgegaan (één dag dus na de inzet van het grote offensief over de Weichsel), kwam slechts langzaam voorwaarts. Met dat al wist het toch op 26 januari, bijna twee weken na het begin van het offensief, het *Frische Haff* te bereiken waarna de Duitsers in Oost-Pruisen alleen nog maar over de *Frische Nehrung*, zolang die over het ijs te bereiken was, een landverbinding hadden met het westen. Eind januari werd van het gebied bij Dantzig uit door de Duitsers een krachtige poging ondernomen om de Russen weer van het *Frische Haff* te verjagen – zij mislukte. Bij die gevechten in Oost-Pruisen leden niet alleen de Duitsers maar ook de Russen zware verliezen.

Iets op ons relaas vooruitlopend, willen wij hier vermelden dat het begin april werd voor de Russen tot de bestorming van Koningsbergen konden overgaan; het Duitse garnizoen gaf zich toen na drie dagen over. Ook in de richting van Dantzig was zware strijd geleverd; het laatste daar geboden verzet werd eind maart door het Rode Leger gebroken, maar in de delta van de Weichsel en op het schiereiland Hela alsook op de *Frische Nehrung* hield de *Wehrmacht* haar verzet vol tot op de dag van de algemene Duitse capitulatie; die capitulatie betekende dat wat nog van de afgesneden vroegere *Heeresgruppe Nord* over was, zich ook moest overgeven.